

ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

Consumer Satisfaction Towards the Development of Hemp Massage Oil Products by the Ban Seri Rat Herbal Processing Community Enterprise in Chong Khaeb Subdistrict, Phop Phra District, Tak Province

จักรพันธ์ วงศ์ฤกษ์ดี

พรรณธิภา เพชรบุญมี

ธนภรณ์ นาคนรินทร์

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Chakkapan Wongrerkdee

Phanthipha Petchboonmee

Thanaporn Naknarin

Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Lanna

Email: wonglerdee@gmail.com

รับบทความ: 3 กันยายน 2568; แก้ไขบทความ 19 พฤศจิกายน 2568; ตอรับบทความ: 24 พฤศจิกายน 2568

Received: September 3, 2025; Revised: November 19, 2025; Accepted: November 24, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก และ (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง คือ (1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชง โดยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่ม และ (2) กลุ่มผู้บริโภคที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของผู้บริโภค จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายได้ทั้งหมด 376 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 400 ชุด

ผลการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนบ้านเสีราษฎร์เกิดจากความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงเพื่อเพิ่มมูลค่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างเอกลักษณ์ที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชุมชน พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสำคัญ และ (2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคจำนวน 376 คน พบว่ามีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.51$) โดยสามารถแบ่งการประเมินออกเป็นสองด้าน คือ (1) ด้านผลิตภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.50$) และ (2) ด้านบรรจุภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.53$)

คำสำคัญ : น้ำมันนวดกัญชง; บ้านเสีราษฎร์; ตำบลช่องแคบ; อำเภอพบพระ

Abstract

This study aimed (1) to develop a hemp massage oil product of the Ban Sereerat Community Enterprise Herbal Processing Group, Chong Khaep Subdistrict, Phop Phra District, Tak Province, and (2) to examine consumer satisfaction with the developed hemp massage oil product. Data were collected from two groups: (1) 20 members of the community enterprise, who provided information on product development needs through focus group discussions; and (2) consumers who had previously purchased hemp products from the enterprise. As the exact population size of consumers was unknown, a sample of 400 respondents was selected using non-probability purposive sampling to align with the research objectives. A total of 376 valid questionnaires were returned, representing 94% of the distributed questionnaires.

The research findings consisted of two parts. First, the development of the hemp massage oil product was driven by the need to add value to hemp-based products. The packaging was designed to be modern and aligned with contemporary consumer preferences, emphasizing a distinctive identity that reflects the community's local characteristics while clearly presenting essential product information. Second, the consumer satisfaction assessment of 376 respondents revealed that overall satisfaction with the hemp massage oil product was at the "highest" level ($\bar{X}$ = 4.51). When analyzed by dimensions, satisfaction was also at the "highest" level for both the product dimension ($\bar{X}$ = 4.50) and the packaging dimension ($\bar{X}$ = 4.53).

Keywords: Hemp Massage Oil; Ban Seri Rat; Chong Khaeb Subdistrict; Phop Phra District

บทนำ

ปัจจุบันตลาดกัญชงในประเทศไทยมีมูลค่ามหาศาลตามมูลค่าตลาดสุขภาพความงามและการแพทย์ เนื่องจากเป็นสมุนไพรธรรมชาติที่มีสรรพคุณด้านการรักษาสามารถตอบสนองแนวโน้มผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือออร์แกนิกที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้บริโภคหันมาใส่ใจและให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนยุคมิลเลนเนียล กลุ่มแม่และเด็ก และผู้สูงอายุ ที่มีการขยายตัวประมาณ 20% ในช่วงปีพ.ศ. 2560-2564 ซึ่งข้อมูลจากศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยาที่ได้สรุปไว้ในปีพ.ศ. 2564 คาดว่าอุตสาหกรรมเครื่องสำอางที่มีกัญชงผสมจะมีมูลค่า 280 ล้านบาท รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์อาหารจากกัญชง 240 ล้านบาท ยาและอาหารเสริมจากกัญชง 50 ล้านบาท เครื่องแต่งกายที่ทำด้วยใยกัญชง 30 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์ดูแลส่วนบุคคลประเมินว่ายังอยู่ในช่วงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ 5 กลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีการนำกัญชงไปใช้มูลค่าประมาณ 600 ล้านบาท รวมทั้งคาดการณ์ว่าตลาดกัญชงไทยจะมีมูลค่าสูงถึง 15,770 ล้านบาท ณ สิ้นปี พ.ศ.2568 หรืออัตราการเติบโตเฉลี่ย 126% ต่อปี ตลาดสินค้าและธุรกิจบริการสุขภาพของประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ไม่ต่ำกว่า 100,000 ล้านบาท ประกอบกับ

ความได้เปรียบของประเทศไทยในการเป็นผู้นำด้านการจัดการบริการสุขภาพในระดับโลก (พิรพรรณ วรรณะเมธาวงศ์, บุษกร วัฒนบุตร และภูวิช ไชยคำวัง, 2567)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย หรือภูมิปัญญาต่างประเทศ มาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างผิดแผกไปจากเดิมที่มีอยู่ ทั้งนี้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่างให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุผลที่ต้องการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนได้เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ทั้งการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ คือ การผลิตสินค้าที่ไม่มีคุณภาพและไม่ได้มาตรฐาน ขาดการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม (อาทิตยา ลาวงศ์ และคณะ, 2564) ดังนั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน จึงควรนำความรู้สมัยใหม่ทั้งด้านการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีมูลค่ามากขึ้น ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายของผู้บริโภค โดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทการแปรรูปสมุนไพร ต้องเน้นความแตกต่าง และเป็นเอกลักษณ์ โดยคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการแปรรูปสมุนไพรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หลากหลายประเภท อาทิ น้ำมันสกัดกัญชง ชากัญชง น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ยาหม่องสมุนไพร กาแฟอินทรีย์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ ภายหลังการลงพื้นที่สำรวจความต้องการของชุมชนโดยคณะดำเนินโครงการวิจัย พบว่า กลุ่มวิสาหกิจฯ มีความประสงค์ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง โดยเฉพาะน้ำมันนวดกัญชง ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ที่ได้รับสัมปทานในการปลูกกัญชงในระดับกว้าง และมีเกษตรกรในกลุ่มสมาชิกดำเนินการปลูกพืชดังกล่าวอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มยังขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตจากกัญชง

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ยังได้ให้บริการด้านการนวดแผนไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงสำหรับใช้ในกิจกรรมการนวด โดยคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การดำเนินโครงการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จะช่วยยกระดับความรู้และทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างรายได้เสริมจากผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของกลุ่มฯ ช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับกัญชงในรูปแบบต่างๆ ของกลุ่มต่อไปได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสีราษฏร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสีราษฏร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

การทบทวนวรรณกรรม

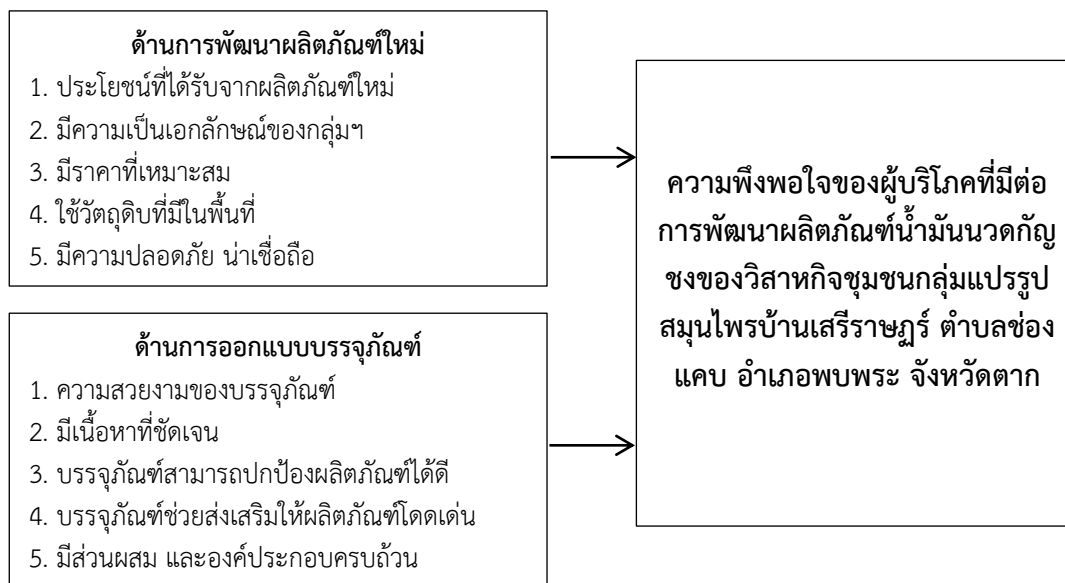
โครงการวิจัย ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง

กัญชง (Hemp) เป็นพืชตระกูล Cannabis sativa L. เช่นเดียวกับกัญชา (Marijuana) มีปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol หรือ THC (สารที่มีฤทธิ์ทำให้มึนเมาและเสพติด) ไม่เกิน 1% ของน้ำหนักแห้ง ซึ่งน้อยกว่ากัญชา แต่มีสาร Canabidiol หรือ CBD ที่มีสรรพคุณทางยาสูงกว่ากัญชา ปัจจุบันกัญชงได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในประเทศไทย ภายหลังรัฐบาลประกาศปลดล็อกให้สามารถผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง การปลดล็อกดังกล่าวโดยเฉพาะการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม นับเป็นความพยายามครั้งสำคัญของภาครัฐที่จะผลักดันให้กัญชงกลายเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ โดยกัญชงสามารถต่อยอดเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างมาก โดยเฉพาะ 5 กลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำสำคัญ เพราะทุกส่วนของกัญชงมีประโยชน์มากมาย โดยเฉพาะน้ำมันจากเมล็ดกัญชงที่สามารถนำไปทำประโยชน์ได้ ตั้งแต่ยาชาแข็ง, ครีมกันแดด, เครื่องสำอาง, สบู่, แชมพู, โลชั่นบำรุงผิว, ลิปปาล์ม, ลิปสติค, น้ำมันเชื้อเพลิง, แผ่นมาสก์หน้า ฯลฯ นอกจากนี้ยังถูกนำไปสกัดเป็นครีมน้ำมันกัญชงช่วยบำรุงผิวที่แห้งให้เกิดความชุ่มชื้น รักษาโรคสะเก็ดเงิน โรคผิวหนังแห้งแตก ลดอาการคัน ได้ผลลัพธ์ดี (อาทิตยา ลาวงศ์, อรรณกร จัตกุล, ชัตติยา ชีवालพานิชย์, ปัญญาพร ผลเกิด และวรินทร์พิพัชร วัชรพงษ์เกษม (2564) ดังนั้นกัญชงซึ่งเป็นพืชที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อยอดทางธุรกิจได้มากมายและกำลังเป็นสินค้าที่นิยมของผู้บริโภคกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพราะสามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ทั้งต้น ใบ เมล็ด เปลือก และจากสรรพคุณของน้ำมันจากเมล็ดกัญชงที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเสริมความงามได้แต่ควรพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่ยังไม่เคยผลิตมาก่อนโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือที่เรียกว่าธุรกิจกิจสร้างสรรค์ที่ใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาในการผลิตสินค้าใหม่ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้จัดอยู่ในลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นสำหรับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ทั้งนี้เพื่อศึกษาความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในอนาคต โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ” มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชง โดยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group Discussion) และ (2) กลุ่มผู้บริโภคที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของผู้บริโภค จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายได้ทั้งหมด 376 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 400 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา รายข้อคำถามจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Rovinelli & Hambleton, 1977) จากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย คือ กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย) ผลการวิเคราะห์ความ

นำเชื่อถือของแบบสอบถามมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.83 ซึ่งค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง (Cronbach, 1970)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงหนึ่งคำตอบต่อหนึ่งคำถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง เป็นแบบสอบถามปลายปิดที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยมุ่งประเมินทัศนคติของผู้ตอบต่อระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาได้อย่างอิสระและครบถ้วน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จำนวน 20 คน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากกัญชง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ จำนวน 400 คน อย่างไรก็ตาม สามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 94 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

3.2 การจัดหมวดหมู่และประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามถูกจัดหมวดหมู่และปรับให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการประมวลผล โดยใช้โปรแกรม Google Form ในการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้เข้าสู่การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติเชิงพรรณนาเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุปลักษณะของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตัวชี้วัดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ซึ่งเป็นค่ากลางที่สะท้อนถึงระดับความคิดเห็นหรือระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2567) ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนของเบสท์ (Best, 1977) ได้กำหนดเกณฑ์การตีความการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ มาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ พอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ น้อย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกายของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก” สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกายฯ ดำเนินการโดยอาศัยข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จำนวน 20 คน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและแนวทางการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่จากกัญชง ซึ่งกลุ่มมีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกายฯ เนื่องจากพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีการปลูกกัญชงเป็นจำนวนมาก และมีสมาชิกของกลุ่มที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกกัญชงอยู่แล้ว อีกทั้งทางวิสาหกิจชุมชนยังให้บริการนวดแผนโบราณแก่ประชาชนทั่วไป จึงเห็นศักยภาพในการนำผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกายฯ มาใช้ในกิจกรรมการให้บริการดังกล่าว ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ได้มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างเอกลักษณ์ที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น การใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพืชกัญชง ได้แก่ ภาพขวดน้ำมันกัญชง เมล็ดกัญชง และตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่ม บนฉลากผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสำคัญ เช่น คุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกายฯ ข้อมูลการติดต่อของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ที่อยู่ โลโก้ และหมายเลขโทรศัพท์ เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ผู้บริโภคในการติดต่อสอบถาม รวมถึงการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของกลุ่ม ซึ่งการออกแบบดังกล่าวได้สะท้อนถึงการผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและความทันสมัยของผลิตภัณฑ์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2 – 3

แผนภาพที่ 2 ผลการออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์น้ำมันนวดกายของวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์

แผนภาพที่ 3 ผลการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้บริโภคทั่วไปจำนวน 376 คน โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 60.11 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 56.92 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 และมีประสบการณ์ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 76.33 จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มผู้บริโภคที่เข้าร่วมการสำรวจมีความเหมาะสมสำหรับการศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ การเก็บข้อมูลความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงใช้แบบสอบถามที่ออกแบบเพื่อประเมินทัศนคติและความคิดเห็นของผู้บริโภค โดยเน้นการตอบระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพและแบ่งระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังรายละเอียดปรากฏใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวด กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ อำเภอบรบือ จังหวัดตาก ที่พัฒนาขึ้น

รายงานผลการประเมิน	ความพึงพอใจ		ผลการประเมินความพึงพอใจ
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	
ด้านผลิตภัณฑ์			
1. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.53	0.385	มากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.64	0.397	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ช่วยผ่อนคลาย	4.52	0.416	มากที่สุด
4. ผลิตภัณฑ์มีกลิ่นหอมสดชื่น	4.41	0.423	มาก
5. ท่านมีความพึงพอใจต่อส่วนผสมในผลิตภัณฑ์	4.46	0.572	มาก
6. ผลิตภัณฑ์มีราคาที่เหมาะสม	4.44	0.541	มาก
รวมด้านผลิตภัณฑ์	4.50	0.456	มากที่สุด
ด้านบรรจุภัณฑ์			
1. บรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม	4.43	0.418	มาก
2. บรรจุภัณฑ์มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน	4.51	0.472	มากที่สุด
3. บรรจุภัณฑ์สามารถเปิด-ปิดได้ง่าย	4.67	0.384	มากที่สุด
4. บรรจุภัณฑ์มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์	4.54	0.463	มากที่สุด
5. บรรจุภัณฑ์ช่วยรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ดี	4.62	0.376	มากที่สุด
6. บรรจุภัณฑ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของตัวผลิตภัณฑ์	4.55	0.481	มากที่สุด
7. บรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการขนส่ง	4.40	0.597	มาก
รวมด้านบรรจุภัณฑ์	4.53	0.455	มาก
ภาพรวม	4.51	0.455	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ อำเภอบรบือ จังหวัดตาก พบว่าผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ทั้งนี้ สามารถแบ่งการประเมินออกเป็นสองด้านหลัก ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.50) โดยเมื่อลงรายละเอียดตามลำดับประเด็นสำคัญ พบว่า 1) ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.64, ระดับมากที่สุด) 2) ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.53, ระดับมากที่สุด) 3) ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ช่วยผ่อนคลาย (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.52, ระดับมากที่สุด) 4) ความพึงพอใจต่อส่วนผสมใน

ผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.46, ระดับมาก) 5) ความเหมาะสมของราคาผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.44, ระดับมาก) และ 6) ความหอมสดชื่นของผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.41, ระดับมาก)

2. ด้านบรรจุภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.53) โดยรายละเอียดตามลำดับประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) บรรจุภัณฑ์สามารถเปิด-ปิดได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.67, ระดับมากที่สุด) 2) บรรจุภัณฑ์ช่วยรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ดี (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.62, ระดับมากที่สุด) 3) บรรจุภัณฑ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.55, ระดับมากที่สุด) 4) บรรจุภัณฑ์มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.54, ระดับมากที่สุด) 5) การใช้ตัวอักษรและตัวเลขบนบรรจุภัณฑ์สามารถอ่านได้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.51, ระดับมากที่สุด) 6) ความสวยงามของบรรจุภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.43, ระดับมาก) และ 7) ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์ต่อการขนส่ง (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 4.40, ระดับมาก)

สรุปได้ว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจสูงต่อทั้งด้านผลิตภัณฑ์และด้านบรรจุภัณฑ์ของน้ำมันนวดกัญชงที่พัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์และความสะดวกในการใช้งานของบรรจุภัณฑ์

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้สองประเด็นหลัก ดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง จากผลการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง เนื่องจากพื้นที่อำเภอพบพระเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกพืชกัญชงอย่างแพร่หลาย และสมาชิกของกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกพืชกัญชงอยู่แล้ว นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนยังเปิดให้บริการนวดแผนโบราณแก่ผู้บริโภคทั่วไป จึงเกิดแนวคิดในการนำผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงมาใช้เพื่อบริการกลุ่มผู้บริโภคดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา โดยการนำน้ำมันจากเมล็ดกัญชงที่สามารถนำไปทำประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ช่วยบำรุงผิวที่แห้งให้เกิดความชุ่มชื้น โรคผิวหนังแห้งแตก และลดอาการคัน เป็นต้น นอกจากนี้กัญชงยังเป็นพืชที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อยอดทางธุรกิจได้มากมายและกำลังเป็นสินค้าที่นิยมของผู้บริโภคกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความต้องการที่จะนำเสนอเอกลักษณ์ของกลุ่มบนฉลากผลิตภัณฑ์ เช่น ภาพวาดน้ำมันกัญชง เมล็ดกัญชง และตราประจำกลุ่ม พร้อมกับระบุคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์และข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนอย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนิตย์ เหมนิล และ ณัฐศิริ พงศาวิลี (2565) ที่พบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน ทำให้ลูกค้าเกิดความผูกพันต่อผลิตภัณฑ์และสามารถนำไปใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ได้ง่าย ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกัญชงในพื้นที่สู่ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

2. ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชง การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน จากจำนวนที่ตั้งเป้าไว้ 400 คน คิดเป็นร้อยละ 94 โดย

ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมผู้บริโภคมองมีความพึงพอใจต่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51) โดยในด้านผลิตภัณฑ์พบว่ามีความเหมาะสมเฉพาะตัว และในด้านบรรจุภัณฑ์สามารถเปิด-ปิดได้ง่าย มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญในด้านของตัวผลิตภัณฑ์ต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการใช้งาน และในด้านของบรรจุภัณฑ์ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับบรรจุภัณฑ์สามารถเปิด-ปิดได้ง่าย และบรรจุภัณฑ์ช่วยรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ดี โดยผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ, สุรัชย์ บุญเจริญ, มนตรี ใจเยี่ยม และ สรณยา แฝงศรีสาร (2567) ซึ่งระบุว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้บริโภคทั้งในด้านตัวผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เช่น สี สัน รูปแบบ ขนาดที่เหมาะสม ความสะดวกในการเปิด-ปิดและเก็บรักษา รวมถึงข้อมูลรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ที่ครบถ้วนและสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของกลุ่มหรือชุมชน ซึ่งมีส่วนช่วยในการกระตุ้นการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ และรวบรวมข้อเสนอแนะที่ผ่านกระบวนการดำเนินการวิจัยแล้ว ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 นอกจากผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตากที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่แล้วนั้น ยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงในรูปแบบอื่นๆ ได้อีกมากมาย เนื่องจากภายในชุมชน และสมาชิกของกลุ่มเป็นเกษตรกรผู้เพาะปลูกกัญชงอยู่แล้ว ทำให้มีวัตถุดิบในพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงในรูปแบบต่างๆ ได้มากมาย เช่น แชมพู ครีมนวดผม โลชั่น และยาสีฟัน เป็นต้น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าว และเป็นพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงแก่กลุ่มฯ ต่อไป

1.2 ข้อเสนอแนะทางนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ควรให้การสนับสนุนในเรื่องของการสร้างการรับรู้ การสร้างแบรนด์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์กัญชงให้มากขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ควรส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กัญชงแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงร่วมกับพืชสมุนไพรชนิดอื่นๆ เพื่อต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จากกัญชงผสมผสานกับพืชสมุนไพรพื้นถิ่นชนิดต่างๆ ต่อไปในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษา และพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์กัญชงที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในปัจจุบันสามารถต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ได้

เอกสารอ้างอิง

- กันตพร ช่วงชิด และนิศาชล ลีรัตนกร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการซื้อเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาและกัญชงของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 43(2), 244-265.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2567). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐเศรษฐ์ น้ำคำ, สุธชัย บุญเจริญ, มนตรี ใจเยี่ยม และสนธยา แผงศรีสาร. (2567). การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรวิสาหกิจชุมชน บ้านเกาะโสภี ตำบลหนองนางนวล อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี. **วารสารเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์**. 7(1), 13-24.
- พิรพรรณ วรรณะเมธาวงค์, บุษกร วัฒนบุตร และภูวิช ไชยคำวัง. (2567). การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์เสริมความงามจากน้ำมันเมล็ดกัญชงสู่ธุรกิจสร้างสรรค์. **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 9(12), 1051-1065.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2562). **สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิระ เกตุเพชร และคณะ. (2566). การศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกกัญชงพันธุ์ CBD type และ Superfood type Comparison Studies of Cultivation Technology of CBD and Superfood Hemp Varieties. **วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร**. 41(3), 1-20.
- สุนิตย์ เหมนิล และณัฐศิริ พงศาวลี. (2564). "จากดั้งเดิม สู่แนวใหม่": การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างยั่งยืน กรณี กลุ่มประมงดอนแก้ว จังหวัดอุดรธานี. **Journal of Community Development Research (Humanities and Social Science)**. 14(2), 106-118.
- อาทิตยา ลาวงค์, อรรถกร จิตกุล, ชัตติยา ชัชวาลพาณิชย์, ปิยะมาพร ผลเกิด และวรินทร์พิพัชร วัชรพงษ์เกษม. (2564). แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนตามอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารสหวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. 5(1), 23-33.
- Best, J. W. (1977). **Research in Education**. New Jersey: Prentice hall Inc.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On The Use of Content Specialists in The Assessments of Criterion-Referenced Test Item Validity. **Dutch Journal of Educational Research**, 2, 49-60.